

**Rzecznik
Finansowy**

www.rf.gov.pl

DAL

DEPARTAMENT ANALIZ I LEGISLACJI

Warszawa, dnia 4 grudnia 2023 r.

DAL.0212.55.2023.LW

DAL.0212.57.2023.LW

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępcą Szefa Kancelarii Sejmu RP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pisma: z dnia 22 listopada 2023 r. (zn. SPS-WP.020.6.4.2023, data wpływu: 29 listopada 2023 r.) oraz z dnia 30 listopada 2023 r. (zn. SPS-WP.020.15.5.2023) przekazujące do opinii Rzecznika Finansowego:

- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (druk sejmowy nr 65),
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (druk sejmowy nr 73),

proszę o przyjęcie następujących uwag.

A) Uwagi co do istoty projektowanych rozwiązań

Rzecznik Finansowy z aprobatą przyjmuje inicjatywy zmierzające do przedłużenia możliwości korzystania przez kredytobiorców z zawieszenia spłaty kredytu hipotecznego udzielonego na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych. Rzecznik podziela ocenę wnioskodawców, że warunki spłaty kredytów hipotecznych udzielonych przed dniem 1 lipca 2022 r. wciąż pozostają dla kredytobiorców znacząco gorsze od warunków, jakie obowiązywały w dniu podpisania umowy kredytowej (zob. uzasadnienie projektu ustawy ujętego w druku sejmowym nr 65).

Za trafne Rzecznik Finansowy uznaje rozwiązanie, zgodnie z którym w przypadku, gdy kwota udzielonego kredytu nie przekracza pewnego pułapu (w przedłożeniu ujętym w druku sejmowym nr

Rzecznik Finansowy
ul. Nowogrodzka 47A
00-695 Warszawa

@ biuro@rf.gov.pl
www.rf.gov.pl
facebook.com/Rzecznik
Finansowy

Tel. 22 333 73 26
22 333 73 27
fax. 22 333 73 29

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.6.10.2023. SPS-WP.020.15.13.2023

Data wpływu 06.12.2023r.

65 jest to kwota 400 000 zł), kredytobiorcy powinno przysługiwać prawo do zawieszenia spłaty kredytu w wymiarze jednego miesiąca w każdym kwartale, niezależnie od uzyskiwanych dochodów. Rzecznik nie sprzeciwia się również rozwiązaniu, by w przypadku kredytów udzielonych na kwotę przewyższającą limit 400 000 zł a jednocześnie na kwotę niższą od określonej na podstawie obiektywnego kryterium innej kwoty, wprowadzone zostało kryterium dochodowe uprawniające do skorzystania z tzw. „wakacji kredytowych”. Pojawia się przy tym pytanie, czy zasadnie przyjęto, że górną granicą kwoty udzielonego kredytu uprawniającą do skorzystania z zawieszenia jego spłaty jest kwota 800 000 zł. Pojawia się wątpliwość, czy limit ten nie został określony na zbyt niskim poziomie, który mógłby wykluczyć z możliwości skorzystania z projektowanych rozwiązań mieszkańców największych miast, w których ceny mieszkań są zdecydowanie wyższe niż w mniejszych ośrodkach.

Co do samego kryterium dochodowego, to Rzecznik postuluje, by w przypadku kredytów udzielonych na kwoty przewyższające 400 000 zł i zarazem niższe od innego obiektywnie wyznaczonego limitu, konsument mógł skorzystać z wakacji kredytowych, wówczas gdy suma jego wydatków związanych z obsługą miesięcznej raty kapitałowej i odsetkowej do średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego w okresie trzech ostatnich miesięcy poprzedzających złożenie wniosku przekracza 40 %. Tak ustalony próg dochodowy powinien zapobiec wykluczeniu z możliwości korzystania z „wakacji kredytowych” kredytobiorców, których dochody nie pozwalają na spłatę zobowiązań bez uszczerbku koniecznego utrzymania rodziny.

B) Uwagi dotyczące usprawnienia mechanizmu działania „wakacji kredytowych” w oparciu o dotychczasowe doświadczenia Rzecznika Finansowego

Należy zaznaczyć, że zagadnienie funkcjonowania przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (Dz. U. z 2023 r. poz. 414 i 1723, dalej: **ustawa o pomocy kredytobiorcom**) jest znane Rzecznikowi Finansowemu. Od dnia jej wejście w życie, Rzecznik rozpatrzył blisko 500 wniosków o interwencję składanych przez klientów podmiotów rynku finansowego w związku z nieuwzględnieniem roszczeń w postępowaniu reklamacyjnym. Rzecznik Finansowy odpowiedział również na ponad 1850 zapytań klientów dotyczących porady w przedmiocie treści przepisów ustawy o pomocy kredytobiorcom.

W oparciu o dotychczasowe doświadczenia Rzecznika Finansowego związane z rozpatrywaniem skarg klientów na praktykę działania banków w zakresie udzielania tzw. „wakacji

Str. 2

kredytowych”, Rzecznik Finansowy pragnie poddać pod rozwałę wprowadzenie zmian w przepisach ustawy o pomocy kredytobiorcom, które powinny wyeliminować wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem.

Wątpliwości te dotyczą precyzyjnego zdefiniowania okresu, w którym zawieszana jest spłata kredytu. Rzecznik odnotował, że w chwili obecnej część banków nie dokonuje zawieszenia spłaty kredytu na pełny okres miesiąca wybrany przez konsumenta, a jedynie na okres od dnia złożenia wniosku przez konsumenta do ostatniego dnia danego miesiąca lub zawiesza spłatę na inny okres niż wynikający z ustawy. Taka praktyka wydaje się stać w sprzeczności z celem ustawy, w której wskazano, że zawieszenie spłaty kredytu przysługuje konsumentowi w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. *w wymiarze jednego miesiąca w każdym kwartale* (zob. art. 73 ust. 3 pkt 3 ustawy o pomocy kredytobiorcom).

Szczególnie negatywnie oceniana jest praktyka działania banków, które dokonują zawieszenia spłaty kredytu na okres wyłącznie kilku dni poprzedzających koniec miesiąca, a następnie – wbrew wyraźnej dyspozycji wynikającej z art. 73 ust. 11 ustawy o pomocy kredytobiorcom – przedłużają okres kredytowania o pełny miesiąc.

Zważywszy, że obecnie obowiązujące przepisy nie chronią w dostatecznym stopniu konsumentów przed opisaną wyżej praktyką działania banków, Rzecznik Finansowy proponuje, by w art. 73 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom w ust. 8 dodać zdanie drugie w brzmieniu:

„Zawieszenie spłaty kredytu następuje w okresie od pierwszego dnia miesiąca, którego dotyczy wniosek do ostatniego dnia miesiąca, którego dotyczy wniosek”.

C) Uwagi legislacyjne

Niezależnie od wyżej nakreślonych kwestii dotyczących istoty projektowanych rozwiązań i mechanizmu działania tzw. „wakacji kredytowych”, Rzecznik Finansowy zwraca uwagę na kwestie wymagające korekty legislacyjnej.

W pierwszej kolejności, należy wskazać, że oba opiniowane projekty odwołują się do pojęcia „dochodu gospodarstwa domowego”. O ile w projektach pojawia się odesłanie do definicji „dochodu”, o tyle w zaproponowanych przepisach nie wyjaśniono co należy rozumieć pod pojęciem „gospodarstwa domowego”. Jednym z możliwych rozwiązań byłoby odwołanie się w tym zakresie do definicji sformułowanej w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu

Str. 3

kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągali kredyt mieszkaniowy (Dz. U. z 2022 r. poz. 2452).

Dodatkowo, w odniesieniu do projektu ustawy ujętego w druku nr 65, należy wskazać na rozbieżność w pojęciach stosowanych w projektowanych: art. 73 ust. 4a pkt 2 i art. 73 ust. 6 pkt 6 ustawy. W projektowanym art. 73 ust. 6 ustawy o pomocy kredytobiorcom wskazano, że wymagane będzie złożenie oświadczenia o średnim miesięcznym dochodzie gospodarstwa domowego „konsumenta”, podczas gdy w art. 73 ust. 4a pkt 2 projektowanej ustawy sformułowano wymagania dotyczące średniego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego „kredytobiorcy”. Konieczne jest zatem ujednolicenie siatki pojęciowej stosowanej w dwóch wyżej wymienionych projektowanych przepisach.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Rzecznika Finansowego

Michał Sas

Dyrektor Departamentu Analiz i Legislacji

Biura Rzecznika Finansowego

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Str. 4

Rzecznik Finansowy
ul. Nowogrodzka 47A
00-695 Warszawa

@ biuro@rf.gov.pl
www.rf.gov.pl
facebook.com/Rzecznik
Finansowy

Tel. 22 333 73 26
22 333 73 27

fax

Podpisano przez/ Signed by:
MICHAŁ
SAS
Data/ Date: 04.12.2023 16:57
mSzafir